Maandverslag insectenwerkgroep KNNV Roosendaal augustus 2026

De eerste helft van de maand augustus verliep zeer warm met maximumtemperaturen vaak tussen 25 en 35 °C. De tweede helft bracht gematigd zomerweer met rond 26 augustus kortdurende warmte. De maand was droog, pas op het eind van de maand vielen er verspreid wat buien.

Grenspark Kalmthoutse Heide

Op 3 en 24 augustus lopen we een vast traject op de Kalmthoutse Heide vanaf De Ster / Parking-Zuid tot en met het Muggenpiske bij de Wilgenduinen. Langs dat traject tellen we periodiek dagvlinders en libellen.
Bij onze twee bezoeken deze maand zien we twaalf soorten libellen waaronder bloedrode- (afbeelding), steenrode en bruinrode heidelibellen, tengere grasjuffers, een vuurlibel, een eilafzettende keizerlibel (afbeelding), gewone en tengere pantserjuffers en tegen het einde van de maand steeds vaker copulerende en ei-afzettende houtpantserjuffers.

Vooral langs de verbindingsstraat zien we veel dagvlinders, waaronder de oranje luzernevlinder.

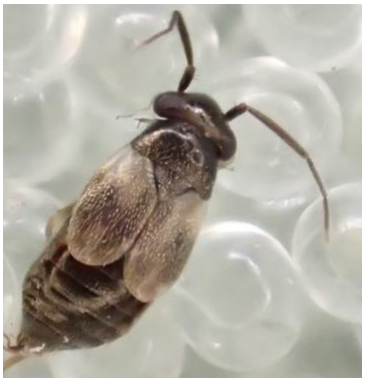
Aan het begin van de maand tellen we veel heideblauwtjes, maar ook veel zuidwaarts migrerende koolwitjes.

Theodorushaven-Noordland-De Poort (TNP)

Op 5 en 19 augustus controleren we onze bodemvallen, die op een viertal locaties in wegbermen van het bedrijventerrein rondom de Theodorushaven staan opgesteld. Met een sleepnet zoeken we ook wantsen in de wat hogere vegetatie. Op verzoek van de stadsecoloog van de gemeente Bergen op Zoom monitoren we hier gedurende een periode van vijf jaar het effect van vergroening van het terrein.

Maandverslag insectenwerkgroep KNNV Roosendaal augustus 2026

We tellen er die maand 32 soorten wantsen en 27 soorten loopkevers. Tussen het korte gras van de gemaaide bermen treffen we heel veel bodemnetwantsen (*Kalama tricornis*), kruidenmantelwantsen (*Chlamydates pulus*) en kortvleugelige mantelwantsen (*Chlamydatus saltitans*) (afbeelding) aan, allemaal beestjes van minder dan 2,5 mm groot.

Bijzonder zijn de drie toortsgootschilden (*Emblethis verbasci*) (afbeelding), die we daar zien. Een zeer zeldzame soort, die na 1944 uit ons land was verdween en in 2011 is herontdekt. De soort komt vervolgens tot 2025 uitsluitend op Limburgse kalkgraslanden voor. In dat jaar wordt een exemplaar gevonden in de Hinkeloordpolder (Ossendrecht); in 2026 volgen er enkele vondsten in Zeeland, langs de Hollandse kust èn in Bergen op Zoom.
De toortsgootschild is polyfaag en leeft van het sap van zaden op de bodem en zou zijn te vinden onder bladrozetten van toorts (*Verbascum* sp.), salie (*Salvia* sp.) en o.a. slangenkruid (*Echium* sp.). Geen van deze planten is op de vindplaatsen rondom de Theodorushaven aangetroffen.

Meer zeldzaamheden bieden zich aan op het bedrijventerrein, zoals de stalkruidbochelwants (*Dicyphus annulatus*) (afbeelding), een kleine gevleugelde wants (2,8-3,6 mm), die zoöfytofaag in open, droge en zand- of kalkhoudende habitats op kattendoorn (*Ononis spinosa subsp. spinosa*) en op kruipend stalkruid (*Ononis spinosa subsp. procurrens*) leeft.
De stalkruidbochelwants is in Nederland zeldzaam en komt verspreid vooral in Limburg en in het kustgebied voor. Op het bedrijventerrein is de wants in de zomer van 2026 met behulp van een sleepnet op kattendoorn aangetroffen.

Een andere zeer zeldzame geleedpotige op het bedrijventerrein is een soort hooiwagen, *Nelima doriae* (afbeelding).
Dit dier is afkomstig uit het gebied van de Middellandse Zee en is in 2006 voor het eerst in Nederland waargenomen. Sinds 2021/2022 wordt deze hooiwagen op veel locaties gezien, vooral in de zuidelijke helft van Nederland. Noordwaarts zijn er waarnemingen tot de lijn Petten (NH) / Sint Nicolaasga (Frl.).
Het blijft een raadsel hoe het dier – dat immers niet kan vliegen – zijn leefruimte zo snel noordwaarts heeft weten uit te breiden. Meeliften met goederenverkeer lijkt hier voor de hand te liggen.

Boulevard, Bergen op Zoom

Langs de Boulevard en de Markiezaatsweg langs de Binnenschelde in Bergen op Zoom bloeide begin augustus kruipend stalkruid (*Ononis spinosa subsp. procurens*).
We vroegen ons af of ook hier, net als op het bedrijventerrein rondom de Theodorushaven, de zeldzame stalkruidbochelwants (*Dicyphus annulatus*) zou voorkomen. Een klein onderzoek op 7 augustus met behulp van een sleepnet bevestigt dat vermoeden.
Dezelfde middag slepen we ter plaatse met ons net over harig wilgenroosje (*Epilobium hirsutum*), dat daar groeit. We vragen ons af of daar wellicht ook een bochelwants op voorkomt. We treffen er de zuidelijke bochelwants (*Decyphus bolivari*) (afbeelding) aan. De zuidelijke bochelwants heeft een westmediterrane oorsprong. De wants is Inmiddels niet meer echt zeldzaam en komt her en der verspreid in Nederland voor op harig wilgenroosje.
De wants wordt getest als biologische bestrijder in Nederlandse kassen tegen onder andere de tomatenmineermot.

Wildernissen (Putte / Berendrecht)

Op 9 en 23 augustus controleren we de bodemvallen op het open zand van de Wildernissen. Zoals gewoonlijk bevinden zich daarin veel wespen, zoals rupsen- en spinnendoders en goudwespen. Deze maand onder andere een grote snuittordoder (*Cerceris arenaria*) en een juweelwesp (*Hedychum nobile*) (afbeeldingen).

De zeldzame kiezelsprinkhaan is er nog steeds aanwezig. De biodiversiteit van loopkevers op het open zand loopt terug.

Jagersrust

Het uitgedroogde Leemven wordt bezocht op 11 en 28 augustus. We gaan hier aan de slag met sleepnet en bodemvallen.
We treffen hier dertien soorten wantsen, waaronder de zeldzame zwartvlekrookwants (*Xanthochilus quadratus)* (afbeelding) en zestien verschillende soorten loopkevers.

De Kleine Meer

Op 11 en 28 augustus wordt ook de Kleine Meer bezocht. Op vijf verschillende locaties staan hier bodemvallen opgesteld.
Zoals op veel andere plaatsen komen we ook hier de bonte slakkendoder (*Trypetoptera punctulata*) (afbeelding) tegen.
Het is overigens niet het volwassen vliegje, dat slakken doodt, maar de larve ervan. Het imago, dat vaak op bloemen te vinden is, leeft van honingdauw en eiwitrijk rottend materiaal.

Voor het eerst vinden we hier een valse kortvleugelige roofwants (*Coranus woodroffei*) (afbeelding). Geen zeldzaamheid, maar wel vals en roofzuchtig van aanzien met haar forse steek- en zuigsnuyit.

In en nabij bosranden op de Brabantse Wal zien steeds vaker grote violette schallebijters (*Carabus violaceus purpurascens*) (afbeelding). We kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat de soort hier steeds algemener wordt ten koste van de paarse schallebijter (*Carabus problematicus*), die we steeds minder vaak aantreffen.